



Contactpersoon

J.W. van de Kolk

Rekenkamer@westerkwartier.nl

Datum

19 mei 2026

Aan: 5.1.2e

Cc: 5.1.2e

Onderwerp

Ambtelijke reactie DoeMee onderzoek Onderbesteding

Geachte 5.1.2e,

De Rekenkamer heeft gevraagd om een ambtelijke reactie op de concept-aanbiedingsbrief, opdat de auditcommissie cq. gemeenteraad (nog) beter bediend wordt.

U vindt hieronder de ingebrachte opmerkingen, die voorzien worden van een reactie van de Rekenkamer.

Conclusies

1. De laatste zin van conclusie 2 gaat over de bewuste keuze om de algemene reserve versneld aan te vullen. Daar is in de begroting al rekening mee gehouden, dus dat heeft niet tot onderbesteding geleid. Dus volgens mij hoort dat hier niet te staan.
RK: Niet overgenomen. De bestaande tekst geeft voldoende toelichting.
2. Conclusie 4 en 5 gaan over onderbesteding op personeel en overschrijding op inhuur. Dit zijn nu 2 losse conclusies, die op zichzelf weinig zeggen over onderbesteding. Zou je die niet bij elkaar voegen? Er is sprake van een lastige arbeidsmarkt, sommige vacatures zijn lastig in te vullen, daardoor is sprake van onderbezetting op formatie. Voor een deel van de taken kiezen is bewust gekozen voor inhuur, om wel door te kunnen met de uitvoering. Voor een deel heeft dat mogelijk geleid tot uitstel van taken cq onderbesteding.

RK: Niet overgenomen. De Rekenkamer volgt hiermee de lijn van de concept-aanbiedingsbrief zoals opgesteld door de onderzoekers.

3. Conclusie 7 gaat over GREX, ik herken het geschetste beeld (vertraging in realisatie van bouwprojecten) daar niet direct. Waar is dit op gebaseerd?

RK: Deels overgenomen. Het woord 'mogelijkerwijs' is toegevoegd. De onderzoeksresultaten zijn niet altijd helder weergegeven en traceerbaar, maar bieden wel aanleiding om het gesprek te voeren.

4. Conclusie 9 is wat ongelukkig opgeschreven. "Onderschatting van belastingen anders dan OZB". Waarna er vervolgens gesproken wordt over huuropbrengsten, dit zijn geen belastingen en leges. Ik denk dat je hiermee bedoelt te zeggen dat we onze baten wellicht te pessimistisch begroten. Dat zou ik dan ook opschrijven.

RK: Deels overgenomen. De woorden 'leges en baten' zijn toegevoegd.

Op pagina 6 staat onder het kopje 'Beelden uit de gemeenteraad' met name tekst uit het gesprek met ons, en daarna nog een kortere alinea over de auditcommissie. Titel lijkt niet de lading te dekken. Zou je dat niet aanpassen?

RK: Overgenomen. Titel is aangepast.

Inhoudelijk uit het gesprek:

1. Controller en financieel beleidsmedewerker moet zijn: teammanager Financiën en concerncontroller.

RK: Overgenomen.

2. *Circulaires komen laat. Het rijk werkt bovendien met een kasstelsel en de gemeente met een baten-kastenstelsel. Veranderingen kunnen daardoor pas laat worden doorgevoerd.*

Ik stel voor om dat aan te passen naar: "Het rijk werkt met een kasstelsel waarbij alles in het boekjaar wordt afgerond. Gemeenten krijgen dan bijvoorbeeld in de decembercirculaire nog geld voor dat jaar. Die werken echter met het baten-lastenstelsel. Daardoor kan met dat geld pas een jaar later daadwerkelijk iets worden gedaan."

RK: Overgenomen. De Rekenkamer onderschrijft het belang van een heldere uitleg.

3. *Sinds 2022 kent Westerkwartier een vaste werkwijze.*

Het roept de vraag op waar dit over gaat. Voorstel: weghalen.

RK: Deels overgenomen. Onder 'Aanleiding' wordt nu gerefereerd aan de periode 2019-2021 waarin gewerkt is aan het inrichten en uitwerken van de begroting van de 'nieuwe' gemeente Westerkwartier.

4. *De gemeente Westerkwartier heeft zelf onderzoek gedaan hetgeen circa 3 miljoen aan vrije ruimte heeft opgeleverd.*

Ik stel voor om dat aan te passen naar: "In 2025 heeft de organisatie een onderzoek uitgevoerd naar scherper begroten. Op basis daarvan is onder andere € 3 miljoen aan budgetten geschrapt waar sprake was van structurele onderbesteding. Daarnaast zijn de stelposten in de begroting kritisch bekeken en zijn er een aantal stelposten structureel en/of voor een aantal jaren uit de begroting gehaald."

RK: Overgenomen. Het biedt een ruime uitleg.

5. *Het Rekenkameronderzoek geeft niet altijd voldoende helderheid om conclusies te trekken. Bijvoorbeeld de vraag staat open wat onder het sociaal domein valt.*

Onze vraag was of de definitie van sociaal domein die in het onderzoek gebruikt is, wel dezelfde is als die wij hanteren. Ik meen dat we daar niets meer op terug hebben gekregen, maar is voor ons wel relevant.

RK: Om ruis te voorkomen wordt de volgende toelichting gegeven: 'Niet helder is of de onderzoekers dezelfde definitie hanteren als de gemeente Westerkwartier.'

6. *Daarbij is het belangrijk om te beseffen dat bij jeugdhulp de bewuste keuze is gemaakt om hogere kosten niet te begroten.*

Hierbij graag aangeven dat dit een besluit van de raad is, niet van ons ambtenaren. Daarnaast is dit niet volledig; deze keuze is gemaakt omdat Westerkwartier vindt dat het rijk verantwoordelijk is voor deze kosten. Wij noemen dit ook niet voor niets "principeel begroten" Daarmee graag aanvullen.

RK: Deels overgenomen. De aanvankelijk gekozen formulering betreft een samenvatting. De aanvulling biedt verduidelijking.

7. *Wat betreft de reserves: na de herindeling is geld verschoven van de algemene- naar bestemmingsreserves.*

Ik herken dit eigenlijk niet direct. En bovendien: wat heeft een verschuiving binnen de reserves te maken met onderbesteding?

RK: Overgenomen. Eerder is gesproken over de mogelijkheid dat het opschonen van de reserves van de 'oude' gemeenten tot verschuivingen heeft geleid. Vanwege de onduidelijkheid is de zin geschrapt.

8. *De gemeente Westerkwartier kende een hoge inhuur van personeel. De werving van personeel bleef achter.*

Er is sprake van een lastige arbeidsmarkt, sommige vacatures zijn lastig in te vullen en daardoor is sprake van onderbezetting op formatie. Voor een deel van de taken kiezen is bewust gekozen voor inhuur, om wel door te kunnen met de uitvoering. Voor een deel heeft dat mogelijk geleid tot uitstel van taken cq onderbesteding.
RK: Deels overgenomen. Met 'Er is sprake van een lastige arbeidsmarkt' wordt voldoende duiding gegeven.

Pagina 7-10: Onder het kopje 'Verklaringen voor onderbesteding' zou ik verwachten dat de belangrijkste detailbevindingen van onze gemeente staan. Maar als ik het lees, dan lijkt het meer alsof dit om wat algemene bevindingen gaat van het onderzoek over alle gemeenten. Er staat bijvoorbeeld iets over voorzieningen groot onderhoud, die hebben we niet. Vertragingen bij grexen, maar onze omvang in grexen is de laatste jaren heel laag (we zitten in een dip, zeg maar). En ik vraag me ook af of wij daar echt veel vertraging in hebben gehad in de afgelopen jaren (zie ook vraag bovenaan over de conclusies). De grafieken over personeel herken ik niet en zijn slecht leesbaar. Mede omdat je eindigt met de zin dat we de inhuurbudgetten ruim hebben overschreden, terwijl we het hebben over onderschrijdingen. Er is een kopje 'Sociaal domein collectief', maar daar gaat het alleen over opvang Oekraïners.

RK: De onderzoekers komen inderdaad met algemene verklaringen voor hun bevindingen. De RK licht dat nu toe. Aan de hand van de ambtelijke reactie zijn de verklaringen nogmaals gescreend. Ten aanzien van 'groot onderhoud' en 'grex' is nu een link gelegd met de gemeente Westerkwartier. De zinsnede over de overschrijding voor inhuur blijven staan. Onder Sociaal domein collectief is nu een inleidende zin opgenomen. De RK beschouwt de onderzoeksresultaten, conclusies en aanbevelingen vooral als een goede aanleiding om het gesprek te voeren en een bijdrage te leveren aan het maken van keuzes tot optimale sturing op (onder)besteding.

Hopend hiermee voldoende u te hebben geïnformeerd.

Namens de Rekenkamer van de gemeente Westerkwartier,
met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e voorzitter

5.1.2e

5.1.2e secretaris

Bijlagen:

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 4